

УДК 327:341

УКРАЇНЬСЬКА КРИЗА ТА ЇЇ ВПЛИВ НА ТРАНСФОРМАЦІЮ МІЖНАРОДНОЇ СИСТЕМИ БЕЗПЕКИ В ОЦІНКАХ ЕКСПЕРТНОЇ СПІЛЬНОТИ РОСІЙСЬКОЇ ФЕДЕРАЦІЇ

Олександр Косов

*Вітебський державний університет імені П. М. Машерова,
Московський пр-т, 33, м. Вітебськ, Білорусь, 210038, тел. +375 212 58-97-38,
e-mail: interrel21@yandex.ru*

Розглянуто проблеми розвитку української кризи в оцінках російського експертного співтовариства. Оскільки Російська Федерація є безпосереднім учасником подій, що розгортаються навколо України, видається актуальним розглянути інтерпретації української кризи з боку російських дослідників. Зокрема, важливо проаналізувати наявні оцінки ключових складових даної кризи. Як відомо, експерти з Росії звертають увагу на роль зовнішніх сил у провокуванні й ескалації кризи в Україні, а також на її наслідки для розвитку міжнародної системи. Автором проаналізовано російські інтерпретації ролі і місця США, ЄС та Росії в ескалації конфлікту в Україні і перспективи його врегулювання у контексті трансформації міжнародної системи безпеки в Європі. Переважно російські експерти поділяють офіційну позицію Москви щодо подій в Україні. Але з низки окремих питань в експертному співтоваристві Росії є різні точки зору. Наприклад, по-різному оцінюється українська ситуація та її розвиток для Вашингтона.

На основі вивчених публікацій зазначається, що російські експерти не висловлюють оптимізму щодо перспектив врегулювання української кризи в контексті стабілізації міжнародної системи безпеки. Оскільки ситуація навколо України залишається складною, потік експертних публікацій в Російській Федерації не вичерпується, що й надалі актуалізує їх розгляд з метою об'єктивного і всебічного вивчення української кризи.

Ключові слова: Україна; Росія; Захід; США; ЄС; криза; безпека; експерти.

Уже понад рік події навколо України привокують пильну увагу світу, про що свідчать масові публікації та виступи представників політико-академічних спільнот різних країн, журналістські репортажі та розслідування і навіть запеклі обговорення проблем міжнародної безпеки звичайними громадянами.

Враховуючи те, що Росія є безпосереднім учасником подій, що розгортаються навколо України, цілком доречно розглянути оцінки цієї проблеми російським експертним співтовариством дещо під іншим кутом зору – з боку Білорусі. Оскільки йдеться про чинний конфлікт, актуально проаналізувати поточні коментарі експертів. Зрозуміло, що охарактеризувати весь спектр наявних експертних оцінок неможливо, однак спробуємо подати деякі з них – ті, що засвідчують концептуальні основи російського осмислення трансформаційних змін сучасної системи безпеки в Європі. Експерти звертають увагу на роль зовнішніх сил у провокуванні та ескалації кризи в Україні, а також на її наслідки для розвитку міжнародної системи.

Розглядаючи події навколо України, чимало російських експертів вказує на США як на головну діючу силу, що дестабілізує ситуацію в регіоні. На наш

погляд, цілком об'єктивно українську ситуацію оцінив експерт Московського державного інституту міжнародних відносин К. Є. Коктиш: в Україні насамперед відбувається протистояння США і Росії, коли, з одного боку, Москва заперечує право Вашингтона «бути єдиним брокером світового порядку і наполягає на тому, що вона теж може робити винятки в правилах гри, а Сполучені Штати намагаються поставити Росію на місце». Україна ж виявилася більш-менш випадковим приводом для конфлікту з Москвою [5]. З погіршенням ситуації в Україні навесні 2014 р. американо-російське протистояння стало стрімко наростати. Згідно з твердженням багатьох експертів, приєднання Криму до Росії дало поштовх новій фазі української кризи, зробивши її справді міжнародною [13]. Це стало «останньою краплею» в процесі погіршення російсько-американських відносин, після чого прихильники жорсткої політики у Вашингтоні «задоволено» заявили про доречність постійної критики Москви та її політики, а представники ВПК отримали змогу виправдати військові видатки і військові дії, зажадавши збільшення фінансування [16].

Однак у російському експертному співтоваристві також вважають, що для Вашингтона українська криза не була центральною темою. На думку експерта Московського інституту А. А. Сушенцова, малоімовірно, що, підтримуючи противників режиму Януковича в лютому 2014 р., Вашингтон мав намір назавжди відірвати Україну від Росії. Для цього, вважає автор, американці занадто погано підготувалися. Помилкою Сполучених Штатів стала недооцінка російських інтересів у зв'язку з подіями в Україні, насамперед інтересів Москви в Криму [13].

Дії Росії щодо Криму виявились для Заходу цілковито неочікуваними. Проте реакція Європи та США була консолідованою і різко негативною. На думку К. Є. Коктиша, Сполучені Штати використовують українську кризу для антиросійської консолідації Європи [3]. Експерт вважає, що США розігрують українську карту як проблему не лише для Росії, а й для ЄС. У цьому контексті політолог зазначив, що НАТО – це не просто військово-політичний союз Америки та Європи, а й інструмент для заробляння грошей. Вашингтон використовує українську ситуацію для того, щоб переконати європейських союзників зробити «внески в натівську касу» [4].

Після приєднання Росією Криму почалися структурні зміни міжнародної системи. На думку А. А. Сушенцова, в їхньому епіцентрі опинилася ФРН. Німеччина спробувала взяти на себе відповідальність за порядок у західному блоці. «Знадобилося тримати під контролем як войовничих прибалтів, поляків і шведів, так і приховано проросійські країни ЄС». Берлін почав перегляд своєї « нової східної політики » щодо Москви. Ревізії було піддано й німецько-американські відносини [13]. Однак, на думку дипломата й експерта Інституту Європи РАН І. Ф. Максимичева, Берлін постав перед непростим вибором між спробами вести самостійну німецьку політику та васальною вірністю США. У підсумку, перевагу віддали ворожій позиції до Росії. Водночас Берлін також невірно оцінив важливість української проблеми для Росії [15, с. 27].

Відомий американіст Т. О. Шаклеїна стверджує, що американський егоїзм у світовій політиці відомий давно. Однак те, як поводить ся Вашингтон на Європейському континенті, сьогодні межує з крайністю. З огляду на це, Т. О. Шаклеїну дивує позиція Європи, яка вже страждає від ситуації, що склалася навколо України. Дивує політолога і санкційна політика Євросоюзу, яку не можна логічно пояснити, окрім як з позиції ідеології та реваншу за минуле [16].

Зі свого боку, К. Є. Коктиш наголошує, що втягнення України в орбіту ЄС пішло не за планом, отож Європа доволі швидко зайняла в українському питанні проамериканську позицію, увійшовши в стадію конфронтації з Росією [3]. Однак російські експерти сподіваються, що «у європейських контрагентів Росії політичний здоровий глузд візьме гору над психологічним комплексом переможців у «холодній війні». Інакше європейська безпека загрожує перетворитися на «довгострокову небезпеку» [8]. Адже Європа, на їхню думку, не зацікавлена у війні в Україні та хоче мирного вирішення проблеми, а також припинення режиму санкцій проти Росії [14]. Проте дії певних сил Заходу, насамперед США, наприклад, на думку професора Московського інституту Д. К. Лабіна, спрямовані на те, щоб глобальний альянс між Євросоюзом і Євразійським економічним співтовариством на пострадянському просторі, що почав окреслюватися до 2013 р., не зміг перетворитися на повномасштабний економічний альянс, оскільки це було вкрай не вигідно для Вашингтона [6]. І тут, з погляду російського експертного співтовариства, дуже доречною для Америки стала українська криза.

Також Д. К. Лабін вказує на принципову різницю підходів щодо українського конфлікту з боку США та Європи. Європейці очікують конкретних кроків з припинення збройного конфлікту в Україні, виходячи з наявної реальності. Однак американці критикують європейський підхід і продовжують говорити про «певні абстрактні схеми в стилі «Україна має право на демократію»», умисно ігноруючи реальні обставини [1]. Для російських експертів Європа – це інструмент у руках США. Наприклад, В. Д. Соловей з Московського інституту вважає, що «сучасна Європа – це гедоністична частина світу, вони не хочуть напружуватися, воювати, зазнавати втрат» [10].

З точки зору віце-президента Академії геополітичних проблем К. Соколова, США потрібно затягнути український конфлікт. З цієї причини будь-які переговори, що можуть привести до нормалізації обстановки на південному сході України, американців зовсім не влаштовують. США прагнуть заздалегідь приректи на невдачу всі зусилля з мирного врегулювання, виставляючи постійно додаткові умови. Мета Вашингтона проста – потрібно затягнути війну. Адже кінцева мета американської зовнішньої політики – Росія. Український конфлікт – це удар по Росії [14].

Зазначимо, що російські експерти здебільшого солідарні з міністром закордонних справ Російської Федерації С. В. Лавровим у тому, що Вашингтон безпосередньо підтримав державний переворот в Україні і при цьому постав архітектором дипломатичного тиску на Москву і введення антиросійських

санкцій. Російські експерти погоджуються з тим, що саме Сполучені Штати звинуватили Росію у спробах підірвати територіальну цілісність України після того, як розвиток ситуації пішов не за американським сценарієм. З цієї причини з літа 2014 р. США фактично згорнули свою участь у спробах врегулювання українського конфлікту. Тому всі дії американців спрямовані на ескалацію кризи [8].

Однак серед експертного співтовариства Росії є й інші думки щодо ролі та дій Сполучених Штатів в українському конфлікті. Згідно з А. А. Сушенцовим, Вашингтону не вигідна ескалація конфлікту. США побоюються зайвої «самодіяльності» країн ЦСЄ (Литви, Латвії, Естонії, Польщі) у конфлікті Заходу та Росії. Експерт зазначає: у Сполучених Штатах вважають, що з Москвою потрібно розмовляти, хоча і з позиції сили. Аналізуючи ситуацію, він констатує, що новою нормою російських відносин з Заходом стала невизначеність. На його думку, такий стан ще не є «холодна війною», проте це вже і не мир, і не добросусідство. Сторони «грають м'язами», трактуючи при цьому дії одна одної як агресивні жести. Тому експерт доходить висновку, що для миру в Європі було б значно краще, якби Вашингтон використовував щодо Москви формулу, яку він застосовує щодо КНР: «виключити ризик взаємного непорозуміння і невірною розрахунку» [11].

Також А. А. Сушенцов зазначає, що Росія в існуючій міжнародній ситуації застосовує оборонні заходи і не націлена на експансію щодо України. Своєю чергою, Вашингтон не стримує Москву. Справа в тому, що доктрини стримування та балансування, на думку експерта, відійшли у минуле. «Ніхто не хоче, щоб на порядок денний повернулися питання європейської безпеки, і ніхто не готується до війни з Росією. Перемога в цьому протистоянні ненадійна, а її ціна занадто висока» [12].

Розглядаючи розвиток української ситуації, російські експерти звертають увагу і на роль Північноатлантичного альянсу. Зокрема, В. Д. Соловей вважає, що після початку української кризи, НАТО отримало за основоположне завдання стримування Російської Федерації. Північноатлантичний альянс набув нового сенсу існування. Однак критичної загрози для Росії він не створює та не створить. «Україна може отримати статус «привілейованого партнера» НАТО, але навряд чи коли-небудь стане членом блоку». А ще, на думку експерта, європейці та американці надто прагматичні, щоб воювати з Росією через Україну [10].

Окрім того, В. Д. Соловей вважає, що адміністрація Обама не зацікавлена в активному втручанні у мінські переговори. Президент США зовсім не хотів би постачати летальну зброю Києву. Тому Вашингтону вигідний успіх мирних переговорів [10].

Як відомо, конфлікт в Україні виник як локальний, однак сила його впливу на міжнародну систему постійно зростала. Досліджуючи ескалацію українського конфлікту, експерти відзначають помилки сторін, що спричинили кровопролиття і дестабілізацію міжнародної обстановки. Як вважає С. О. Міхеєв, Київ зробив неправильний геополітичний вибір, відмовляючись

від нейтрального статусу і ролі «балансирів» між Росією та Заходом. За його словами, Україну втягли в геополітичну гру, зробивши полем бою [14].

Що стосується Росії, то, на думку С. О. Міхеєва, її головна помилка полягала в тому, що Москва занадто довго йшла у фарватері західної політики. Тим самим вона відвчилася Захід від самостійної ролі у світовій політиці [14].

Як зазначив заступник голови редакційної ради «Вісника Кавказу» С. О. Міхеєв, ситуація в Україні веде до збройного конфлікту між Києвом і Москвою, «до чого підштовхує логіка геополітичної гри, насамперед, американців у регіоні... Їхня мета була зрозумілою: зруйнувати історично близькі стосунки через створення непереборного внутрішнього конфлікту. А ще краще змусити вбивати один одного. На жаль, в цьому їм вдалося досягти успіху. І тут відповідальність лежить і на російській, і на українській стороні» [14].

Заступник директора Інституту Європи РАН М. Г. Носов негативними наслідками української кризи для Росії вважає те, що Російська Федерація, отримавши Крим, втратила Україну [15, с. 12].

На думку М. Г. Носова, Росія доволі швидко втрачає позиції на світовій арені. Це означає, за його словами, не стільки різноманітні економічні та політичні санкції, скільки те, що в сприйнятті Заходу Росію стали уподібнювати з СРСР періоду «холодної війни». Іншими словами, західні еліти вважають, що з такою державою можна з певними обмеженнями розвивати торговельні зв'язки, підтримувати дипломатичні відносини, проте не варто зближуватися і дружити. Від радянських часів ситуація відрізняється тим, що тоді «нас не любили, але боялися, а тепер будуть просто ставитися з осторогою» [15, с. 13].

Керівник Центру українських досліджень Інституту Європи РАН В. І. Мироненко назвав дві причини втрати Москвою впливу в Україні і «глухого кута» в російсько-українських відносинах. По-перше, нерозуміння російською політичною елітою сусідньої країни. По-друге, стосунки Росії із Заходом спочатку будували на переконанні, що, на відміну від країн «соціалістичного блоку», пострадянський простір, за винятком Прибалтики, є не просто зоною російських інтересів, а сферою виключного впливу Росії. Як справедливо зазначив експерт, відносини з навколишнім світом Москва вибудовувала, не звертаючи особливої уваги на найближчих сусідів – нові незалежні держави, проте дуже ревниво ставилася до їхніх спроб самостійно визначати свої національні інтереси [15, с. 15]. На наш погляд, це доволі об'єктивна оцінка поведінки Росії.

Що стосується США, аналізуючи дії Вашингтона, військовий експерт В. М'ясніков переконаний, що Сполученим Штатам вдалося вбити клин між Україною та Росією і зробити український народ ворогом Росії [7]. Окрім того, Україна відмовилася від позаблокового статусу і чітко проголосила курс на євроатлантичну інтеграцію. Саме це Вашингтон розглядає як геополітичну перемогу [7]. Також В. М'ясніков вважає, що «Україна відмовилася від частини населення на угоду транснаціональним корпораціям й уряду США.

А Сполучені Штати не лише керують київською владою, а й вмiло манiпулюють громадською свiдомiстю мiльйонiв українцiв » [7].

Однак, на думку експерта Московського iнституту I. O. Сафранчука, Вашингтон зазнав поразки в Україні. З його точки зору, єдине, що вдалося американцям, розв'язавши українську кризу, – це внести розкол у відносини між Росією та ЄС, а також посiяти у Києві справжню ненависть до Москви [7]. Вашингтону, несподiвано навіть для себе, вдалося нав'язати Європі власне бачення ситуації в Україні. Тобто США зробили так, що європейці цiлковито погодилися з американським трактуванням і стали дiяти з ними в унісон [7]. Окрім того, американці раптом зрозуміли, що їхній механiзм економічного впливу на інші країни доволі ефективний, оскільки в Росії почалася криза [7].

Щодо перспектив врегулювання ситуації навколо України у контексті стабілізації міжнародної системи безпеки, російські експерти не виявляють особливого оптимізму. Частина російських експертів вважає, що конфлікт Росії та Заходу може затягтися надовго. З точки зору директора Аналітичного центру Московського державного iнституту міжнародних відносин А. А. Казанцева, динаміка українського конфлікту не є втішною. Окрім того, він впливатиме на розвиток багатьох проблем пострадянського простору [2]. Говорячи про можливість його мирного врегулювання, А. А. Казанцев заявив, що головна проблема криється у слабкому контролі ситуації на місцях великими гравцями, які намагаються укласти мир в Україні [14].

На думку В. Д. Солов'я з Московського iнституту, західна еліта вважає, що Москва порушила сформований міжнародний порядок. «І якi б не були причини (а я вважаю, що у Росії є підстави наполягати на перегляді деяких підсумків «холодної війни»), для Заходу ця ситуація абсолютно неприйнятна. А Росія не проявила достатньої рішучості та гнучкості у відстоюванні та водночас у нав'язуванні своєї позиції. Тут ми не змогли протистояти США, які в основу своєї стратегії поклали стримування Росії» [9].

З точки зору I. Ф. Максимичева, найближчим часом розраховувати на поліпшення міжнародної обстановки в регіоні не доводиться [15, с. 28].

Як справедливо зазначає М. Г. Носов, апеляції росіян до подвійних стандартів поведінки Заходу, до його лицемірства або до його прагнення захопити російські ресурси не завжди справедливі і «працюють» тільки на внутрішньому пропагандистському фронті Росії [15, с. 13]. При цьому, наприклад, В. Д. Соловей вважає: якщо вдасться домогтися міцного, тривалого перемир'я в Україні, відносини Росії та Заходу поступово зміняться на краще. Відносини Росії та Європи покращаться однозначно, оскільки у них є взаємні інтереси (хоча для Москви нормалізація відносин значила б більше, ніж для Європи) [10].

З точки зору I. O. Сафранчука, сучасна ситуація засвідчує: йдеться про перегляд світового порядку. «Якi б розбіжності зі Сполученими Штатами у нас не траплялися за останні 25 років, однак діяв негласний консенсус: жодна з країн свiдомо не працюватиме на відродження «холодної війни». США 2014 р. від цього принципу відійшли і відкрито вдалися до розв'язання нової «холодної

війни». «І якщо нова «холодна війна» буде виснажувати і Росію, і США, то ми почнемо поступатися в глобальному економічному змаганні тим країнам, які в цій війні брати участі не будуть – Китаю і навіть Індії ...» [7].

Водночас експертне співтовариство звертає увагу на той факт, що на російському прикладі протистояння Заходу низка країн Азії, Латинської Америки та Близького Сходу, не прагнучи «в обійми» до Вашингтона, побачили для себе альтернативу західному домінуванню у світі. Російські експерти поділяють таку точку зору: незважаючи на протиріччя з приводу України, Росія та Захід продовжать співпрацю з проблеми боротьби з міжнародним тероризмом та врегулювання ядерної програми Ірану [2; 13]. Загалом, на думку експертів, після приєднання Криму світ вступив у фазу формування постсучасного світового порядку, а це «смуга нестабільності і хаосу, дуже серйозних змін, в тому числі геополітичних», яка триватиме ще близько 20–25 років [10].

Отже, аналізуючи коментарі поточних подій в Україні та їхній вплив на трансформацію сучасної системи безпеки в Європі, що з'являються у ЗМІ, аналітичних та наукових публікаціях, можна зробити висновок: оцінки причин, динаміки розвитку української кризи та можливих шляхів її розв'язання російськими експертами, з одного боку, та українськими й західними експертами – з іншого, є прямо протилежними. Багато в чому це пояснюють тим, що дослідники поділяють офіційну позицію керівних органів своїх країн.

Як показує зріз російських коментарів щодо поточної ситуації навколо України, здебільшого російські експерти, поділяючи позицію Кремля та МЗС РФ, вважають, що сценаристом українських подій є США, які намагаються повернути Росію на те місце, яке вона займала у світовій політиці в 1990-ті роки. При цьому звертають увагу на підпорядковану роль Європи в американських планах, а окремі з них – на помилки і прорахунки Москви, на які, втім, вказують лише деякі фахівці-міжнародники. Оскільки ситуація навколо України залишається неврегульованою, потік експертних коментарів, які є предметом об'єктивного осмислення з боку, в тому числі з Білорусі, не вичерпується.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. *Иванов А.* Украина расколола западный лагерь / А. Иванов // Свободная пресса [Электронный ресурс]. – 2015. – 23 января. – Режим доступа : <http://svpressa.ru/war21/article/110673/?rss=1>.
2. *Казанцев А.* 2015 год будет очень неспокойным / А. Казанцев // Портал МГИМО Университет МИД России [Электронный ресурс]. – 5.03.2015. – Режим доступа : <http://www.mgimo.ru/news/experts/document268943.phtml>.
3. *Коктыш К.* Антироссийская консолидация / К. Коктыш // Портал МГИМО Университет МИД России [Электронный ресурс]. – 11.07.2014. – Режим доступа : <http://www.mgimo.ru/news/experts/document258307.phtml>.
4. *Коктыш К.* Киев должен научиться жить с разными гражданами / К. Коктыш // Портал МГИМО Университет МИД России [Электронный ресурс]. – 23.12.2014. – Режим доступа : <http://www.mgimo.ru/news/experts/document263248.phtml>.
5. *Коктыш К.* Чем разрешится украинский кризис / К. Коктыш // Портал МГИМО Университет МИД России [Электронный ресурс]. – 15.04.2014. – Режим доступа : <http://www.mgimo.ru/news/experts/document250545.phtml>.

6. *Лабин Д.* ЕС рубит сук, на котором сидит / Д. Лабин // Портал МГИМО Университет МИД России [Электронный ресурс]. – 7.10.2014. – Режим доступа : <http://www.mgimo.ru/news/experts/document260245.phtml>.
7. *Полунин А.* Головокружение США от успехов. Что стоит за «главной победой» американской дипломатии – 2014 / А. Полунин // Свободная пресса [Электронный ресурс]. – 2014. – 24 декабря. – Режим доступа : <http://svpressa.ru/politic/article/108302/?rss=1>.
8. *Пономарева Е.* Небезопасность европейской безопасности / Е. Пономарева // Портал МГИМО Университет МИД России [Электронный ресурс]. – 10.02.2015. – Режим доступа : <http://www.mgimo.ru/news/experts/document267752.phtml>.
9. *Соловей В.* В битве гигантов победителей нет / В. Соловей // Портал МГИМО Университет МИД России [Электронный ресурс]. – 02.01.2015. – Режим доступа : <http://www.mgimo.ru/news/experts/document263837.phtml>.
10. *Соловей В.* «Если бы Россия отхватила без войны пол-Украины, никто бы не пикнул» / В. Соловей // Портал МГИМО Университет МИД России [Электронный ресурс]. – 13.02.2015. – Режим доступа : <http://www.mgimo.ru/news/experts/document267948.phtml>.
11. *Сушенцов А.* Союзники бдят. Как НАТО реагирует на угрозу российской «гибридной войны» / А. Сушенцов // Лента.Ру [Электронный ресурс]. – 31.03.2015. – Режим доступа : <http://lenta.ru/columns/2015/03/31/natoreacts/>.
12. *Сушенцов А.* США не сдерживают Россию. Почему Джордж Фридман думает наоборот / А. Сушенцов // Лента.Ру [Электронный ресурс]. – 26.12.2014. – Режим доступа : <http://lenta.ru/columns/2014/12/26/friedman/>.
13. *Сушенцов А.* Что стало с миром за год после Крыма? Россия напугала и приободрила многих / А. Сушенцов // Лента.Ру [Электронный ресурс]. – 16.03.2015. – Режим доступа : <http://lenta.ru/columns/2015/03/16/crimea/year/>.
14. *Украина: дипломатия отдельно, а военные действия отдельно* // Вестник Кавказа [Электронный ресурс]. – 2015. – 31 марта. – Режим доступа : <http://www.vestikavkaza.ru/articles/Ukraina-diplomatiya-otdelno-a-voennye-deystviya-otdelno.html>.
15. *Украинский кризис: экспертная оценка* // Современная Европа. – 2014. – № 3. – С. 10–34.
16. *Шаклеина Т.* Куда идешь и куда заворачиваешь, Америка? / Т. Шаклеина // Портал МГИМО Университет МИД России [Электронный ресурс]. – 20.01.2015. – Режим доступа : <http://www.mgimo.ru/news/experts/document266042.phtml>.

Стаття надійшла до редколегії 21.04.2015

Прийнята до друку 15.05.2015

THE UKRAINIAN CRISIS AND ITS INFLUENCE ON TRANSFORMATION OF THE INTERNATIONAL SECURITY SYSTEM IN ESTIMATES OF EXPERT COMMUNITY OF THE RUSSIAN FEDERATION

Alexander Kosov

*Vitebsk State P. M. Masherov University,
33, Moskovsky Avenue, Vitebsk, Belarus, 210038, tel. +375 212 58-97-38,
e-mail: interrel21@yandex.ru*

The article deals with the problem of the Ukrainian crisis, its escalation and the way as it is evaluated in the Russian expert society. As far as Russian Federation takes part in the events constituent to the developments around Ukraine, it is quite worth to study interpretations of the Ukrainian crisis given by Russian researchers. In fact, it is very important to analyze their evaluations of the main components of the crisis. Experts from Russia are known to pay attention to the influence of external forces on provocation and escalation of the crisis as well as to its consequences within the international system. Their interpretations of the US, EU and Russia's policy towards the situation in Ukraine and prospects of its settlement in the frameworks of the European security system transformation are analyzed here. In their most Russian experts share views and agree with the official Moscow. But on several questions

different thoughts are observed. For example, the Russian expert society has no common stance in perceiving the Ukrainian crisis as one of the priority issue in Washington.

Regarding comments and evaluations of Russian experts it is noted that they are not very optimistic towards methods and possibilities of settlement and stabilization in Ukraine. As far as the situation is very complicated the flood of analysts' publications from Russia doesn't stop, so it becomes a matter of current interest while studying the Ukrainian crisis in its complexity.

Key words: Ukraine; Russia; the West; the USA; EU; crisis; security; experts.